

canten? Aquests senyors no han exercit càrrecs els més importants en els organismes directius d'aquests partits? De tot lo que passa actualment no'n tenen ells una grossa culpa? Oh, mariners de bona mar, que és molt còmode *l'anar tirant*, mentres les coses van a *pedir de boca!* Oh, moralistes de nou encuny, que és molt agradable el voler tenir part en els èxits, el voler seure a taula en els jorns d'alegría, i no voler saber res amb els companys amb els quals els èxits i les alegries s'han compartit, quan és hora de compartir-hi les derrotes i les tristeses!...

Que s'han perdut vots republicans? Però no són la majoria dels firmants d'aquest romanço de cego els que, amb la seva conducta d'abstenció unes vegades, d'encoberta oposició les altres, els fan perdre, canalitzant-los cap a la Lliga, la qual pot estar ben contenta de lo molt i bé que'ls nous empresaris del B. A. R. la serveixen?

I bah!—pensem, tot plegant el diari que insertava el manifest, — si això és tot, per aquest viatge no necessitaven alforges.

I creguérem que no valia la pena de preocupar-nos-en més.

Però els del B. A. R. no'n tenen prou amb lo dit en son manifest, i se n'han anat a caçar aloses a Tarragona. Han celebrat un míting en la ciutat imperial a allí en Valentí—que presidí el primer míting coalicionista a Manresa— en Pinilla—qual afició a canviar-se de

roba política és de tothom coneguda—en Layret, que exercia càrrec directiu dins de l'U. F. N. R. quan la coalició va pactar-se, i en Marcell Domingo—descobridor de Plató i orador de mitings coalicionistes en les eleccions darreres—varen parlar al poble, dient-li que tot va malament, i que ells no tenen programa, puig pensen fer en cada cas concret lo que les circumstàncies els aconsellin.

Ens sembla que per a dir això no calia que anessin a Tarragona. Podien haver-se quedat a Barcelona, i aquí els hauria cregut tothom, perquè, coneixent el personal del BAR, lo més lògic és pensar d'ells això que precisament afirmen, o sigui que faràn lo que'ls donarà la gana, quan l'ocasió de fer-ho arribi.

Però digueren més. Feren afirmacions autonomistes i d'amor a la concòrdia republicana. Afirmaren la conveniència d'estar preparats per a recullir els anhels republicans i nacionalistes que's manifestin quan acabi la guerra europea... Conformes, molt conformes.

Més, per a dir això han tingut necessitat de fundar un nou partit? I sincerament els que això afirmen creuen que ells són alguna cosa per a recullir les palpitations que en nostre poble es produeixin quan la guerra s'acabi? No creuen que per a tal empresa es necessiten altres paraules, altres plomes i altres cervells, un xic més alts que'ls dels senyors del Bloc Autonomista Republicà?

L'adversari no més sabia contestar que tot allò no passava de literatures, i que les realitats aconsellaven la continuació de llur política prohibicionista.

El pràctic exemple d'Anglaterra tampoc valgué per a fer-los reconèixer la raó.

No sabem si tampoc es donaràn per convençuts després d'aquesta guerra, que és el fruit natural de llur política econòmica.

El desenrotllament de la gran industria, que sots aquest règim adquirí més grans proporcions, facilità la eclosió del socialisme.

Cada dia es feia més evident la injustícia econòmica perpetrada en el jòc de la oferta i la demanda entre'l capital i el treball.

Marx, fixant-se en el resultat contradictori d'aquesta valoració de la mà d'obra, presentà el principi de que tota ganancia del capital es feia a costa d'aquesta.

Sentà, en conseqüència, la necessitat de vindicar per a cada home el dret al producte íntegre del seu treball.

Pretingué justificar la moral d'aquesta aspiració per teories d'interpretació de la historia i per la conclusió profètica de que aixís s'havia de realitzar fatalment en un avenir proper.

La fórmula radicava en la unió de tots els treballadors a través de les fronteres i en la apropiació individual dels instruments del treball.

Aixís s'anava a un règim socialista sense jerarquies personals i en el qual tots els individus havien d'estar subjectats únicament a l'interès col·lectiu de la societat.

Perquè a la seva manera de veure, el medi de no tornar a les presents desigualtats socials estava en evitar la propietat privada, substituint-la per la pública o col·lectiva.

Obtingué un dels èxits més sorollosos que han obtingut les doctrines socials llençades a la salvació de la societat.

Per un moment les corrents dels seus grans organismes avassallaren la atenció de tota Europa i arribaren a fer trontollar les separacions de nació i de raça que's mantenien en el concepte patriòtic del proteccionisme.

Sols que les discordies intestines l'enfebliren, i la manca del suprem esforç feu caure en la desil·lusió la majoria dels seus adeptes.

En efecte, ni les premisses teòriques es lliuraren de la discussió i de l'atac dels tractadistes posterior a Marx, ni la gran força de son nombre d'adherits acabava mai de portar a la realització el moment decisiu de la transformació del règim econòmic.

Per altra part, la profecia d'una natural evolució del règim capitalista cap a la intrmissió del seu contrari no sols no's realitzava, sinó que'l resultat de les estadístiques de la difusió del capitalisme l'anava allunyant més cada dia.

Vingueren revisions i enrevessades interpretacions de passatges i conceptes que pretenien deixar en bon lloc el fracàs de les afirmacions marxistes, però que no feren més que acabar-les de malmetre i desacreditar.

Finalment, el factor ètnic de raça i el de les diferències econòmiques naturals de les nacionalitats venien a donar en la pràctica la més clara refutació dels somnis universalistes i igualitaris en que s'havia fundat la doctrina.

No obstant, deixaren fermes i drets alguns principis, als quals s'hagué de rendir acatament i que constituïren la base d'altres teories un xic més ben formulades.

D'ells dimanaren els avenços i les afirmacions de les universitats alemanyes sobre ciencia jurídica i històrica que han fet pensar en la seva aplicació a la vida econòmica dels po-

L'OBRA D'ANGLATERRA

Les doctrines econòmiques

Altres teories i fórmules han disputat a les exposades en el nostre article anterior el pruri de la solució en el conflicte pel règim del salariat i del capitalisme.

Figuren en primer lloc, entre aquestes, les doctrines fisiòcrates, formulades per Quesnay a mitjans del segle XVIII.

Les propagaren amb gran activitat els seus deixebles, i foren, amb Adam Smith, la base de la escola lliberal.

Aquesta venia a defensar el lliure jòc de la competència econòmica, en la qual veia resultats naturalment justos i equitatius per a tothom.

Com se comprèn, la seva ideologia era emparentada amb la de les harmonies econòmiques de Bastiat.

En la pràctica el seu èxit es manifestà per la orientació econòmica d'Anglaterra i França, que més tard la reacció de la escola mercantilista, sostinguda per Alemanya, feu retrocedir, especialment en la darrera.

La experiència es va encarregar de demostrar que no eren certes les suposicions falagüeres que'ls lliberalistes fundaven en el *laissez faire, laissez passer*.

S'aixecà per a contradir-les la formidable i creixent concentració capitalista amb les seves marcades tendències cap al monopoli i la explotació de la mà d'obra.

Forçats per aquesta realitat tingueren de reconèixer llur fracàs, i refugiant-se a Anglaterra deixaren el pas al mercantilisme.

El mercantilisme, escola oposada a la anterior, es basava, en son començament, en atribuir a la moneda el primer valor de les coses, en procurar a les nacions la major quantitat possible de numerari per a fer-les riques.

La sorollosa fallida de la gestió hisendista

de Colbert, ministre francès, exageradament entusiasta de la teoria mercantilista, posà de manifest la falsetat del principi.

El portentós desenrotllament de les comunicacions i de les transaccions comercials que s'operà en aquella època plantejà, per altra part, una serie ininterrompuda de conflictes entre interessos en pugna, que demostraven igualment la ineficàcia pràctica de la teoria.

Aixís s'acudí a una atenuació que's creia més adequada a la realitat de les coses i sorgí el proteccionisme.

La seva consagració pràctica vingué de l'adopció del sistema dels Estats Units, que volgué veure en ell l'element de desenrotllament de ses naixents indústries.

List i Carey han estat els seus definidors i defensors més entusiastes.

Facilità la seva acceptació els immediats aventatges que'n poden treure els elements més influents en els governs més directament beneficiats pel règim i la ignorància de les grans masses en qüestions econòmiques.

També contribuí al seu èxit l'aspecte patriòtic que entranya, i que venia a esser una reacció contra'ls efectes de la escola lliberalista.

Però no's va tardar a veure que'ls efectes quedaven reduïts a una classe detentora de la riquesa o de la producció nacional, i que'ls treballadors, en tot cas, no'n treien més ganancia que la de comptar amb la major o menor extensió d'un mercat de llur mà d'obra.

Es va veure també el perill d'una galvanització de la tècnica sots la salvaguarda de la competència que'l sistema venia a representar.

D'aquí nasqué tota una literatura lliure-canvista que atacà el sistema de les restitucions aduaneres amb un formidable seguit d'arguments irrefutables.